The First Telugu Bi-weekly in Andhra Desa. The only Telugu Newspaper
for H. E. H. The Nizam's Dominions.

గోలకొండపత్రిక

ప్రతి బుధవారము శనివారము ప్రకటింపబడును

సం॥ చందా రూ ౭-౦-౦
అర్థ ,, ,, 3-౧౨-౦
విడి పత్రిక ౦-౧-౪

103744

హైదరాబాదు, (దక్కన్.)
GOLCONDA PATRIKA.
HYDERABAD, (Dn.)

ఒకవారము నెరువాత ప్రాశస్త్యలిపికోరిన వెంటనే పరిమితి లేదు.

సంపుటము ౭ } శా. శ. ౧౮౫౪ అంగీరసనామ సం॥ ఆశ్వీజ బ॥ ౫ బుధవారము 19-10-32 { సంచిక ౯౬

జాతిసమితి

[గతసంచిక తరువాయి]

నిర్మాణనీతి

జాతి సమితియొక్క అంగములలో జనీవావద్ద నుండు శాశ్వత కార్యనిర్వాహక వర్గ మొకటి.

సమితి:—సమితి యనునది మరియొక యంగము. ఈ సమితియందు జాతిసమితి సభ్యదేశములు ప్రాతినిధ్యము వహించి ఓటిచ్చుటకు పంపిన సభ్యు లుందురు. ఒక్కొక్క సభ్యదేశము నుండు నంతవరకు సభ్యులను ముగ్గురిని పంపవలసి యుండును.

సభ:—ఇది మరియొక యంగము జాతిసమితి ప్రారంభమున, సభలో ౯ మంది ప్రతినిధులు మాత్రమే యుండిరి. అందును ౫ గురు మాత్రమే శాశ్వత సభ్యదేశముల ప్రతినిధులు. అయిదు స్థానములలో ఒకటి అమెరికాకు యివ్వబడెను. అమెరికా తర్వాత చేరనలేదు. తక్కిన ౪ స్థానములును సమితి ఎన్నుకొను ౪ గురు సభ్యులచే పూరింప బడవలసి యుండును. ఈ నల్గురు సభ్యులలోను యేదేశస్థు లుండవలసినది సమితియే ఓట్ల మూలమున నిర్ణయింపవలెను. అయితే ఒకటి, యితర జాతులకుకూడ తగిన అవకాశము నివ్వవలయును ఇదిజాతి సమితియొక్క స్వరూపము. జనీవాదగ్గర ఒక శాశ్వత కార్యనిర్వాహక వర్గము, ఒకసమితి, ఒకసభ

జాతిసమితి పనిచేయుతీరు

జాతి సమితియందు సభ్యతను స్వీకరించిన దేశములలో నేదైకిగాని తామ్మొనరచుకొన్న సంధివిషయమున చిక్కులు వచ్చినట్లైన వాటిని మధ్యస్థుల మూలమున పరిష్కరించుకొనవలెను. ఈచిక్కులు సంధిపత్రములలోని మాటలకును వాక్యములకును అర్థమును వివరించి నిర్ణయించుటచే తీర్మానింప సాధ్యమై యుండవలెను. ఇట్టి చిక్కులు అంతర్జాతీయమైన ఒకన్యాయ స్థలము నకూడ పరిష్కరింప బడవచ్చును.

పరిష్కారము చేసిన తరువాత వాది ప్రతివాదులలో యెవరైనను దానిని ధిక్కరించినచో జాతిసమితి ఆర్థిక బహిష్కార శాస్త్రమును ప్రయోగింప వలయును. అనగా అట్లు ధిక్కరించిన దేశమును జాతి సమితి సభ్యదేశము లన్నియు వెలివేసి, దానితో ధనసంబంధమునుగాని వ్యాపార సంబంధమునుగాని మానవలసి వలయును.

వివాదముల పరిష్కారము

సంధి విషయకముగు కలహములయందు జాతిసమితికే మధ్యస్థులము చేయుటకు తగినంత కాలము నివ్వవలెను. కలహించు పక్షములు ౩ నెలల వరకును పోరాటే చర్యను పుచ్చుకొన కూడదు. ఇందువల్ల జాతిసమితి మధ్యస్థుల నేర్పాటుచేయుటకుగాని కలహ విషయమున అంతర్జాతీ యన్యాయావేత్తకు తెల్పుటకుగాని యవకాశము దొరకును. తర్వాత మధ్యస్థ సంఘముగాని అంతర్జాతీ యన్యాయస్థానముగాని తీర్పుచెప్పుటకు తగిన అవకాశము గలుగజేయుటకై కలహ కర్తలు తీర్పు చెప్పబడునంత వరకు యుద్ధమునకు పూనుకొనకూడదు. అట్లు ఏ పక్షములలో యెవరైనను లోబడక పనిచేసినచో వారిని ఆర్థిక బహిష్కారమును వెలిసి అనుభవింప వలసియుండును. ఇతరకలహ విషయములన్నియు, అనగా అంతర్జాతీయ గౌరవమునకు సంబంధించిన కలహ విషయములు సభకు తెలుప బడవలెను.

ఈవిషయమునందుకూడ కలహించు జాతులు మూడు నెలలవరకు ఆగియుండవలెను. ఈవిధముగా సభ విమర్శ చేయుటకును కమీషన్లను ఏర్పాటుచేసి కలహ విషయమును విచారించుటకును, తన యభిప్రాయమును తెల్పుటకును తగిన కాలము నియ్యవలెను. అయితే యేకగ్రీవమైననే తప్ప ఆ యభిప్రాయమునకు విలువ యుండదు. ఇంకొకవిషయము; సభయందు సభ్యులౌచుండిన రెండు దేశముల ప్రతినిధులున్నను వారి ఓట్లు లెక్కకురావు అనగా ఆకలహించు పక్షముల వారి ఓట్లుతప్ప మిగత వారియొక్క యేకాభిప్రాయమే యేకగ్రీవము. ఇట్లుచేయబడిన పరిష్కారము నే పక్షమువారు సమ్మతింపకపోదో ఆపక్షము సమితికి అప్పీలు చేసికొనవచ్చును. ఈ సందర్భమునకూడ తీర్మానము యేకగ్రీవముగా నుండవలెను. యేకగ్రీవముగా నుండవలెనే అర్థము.

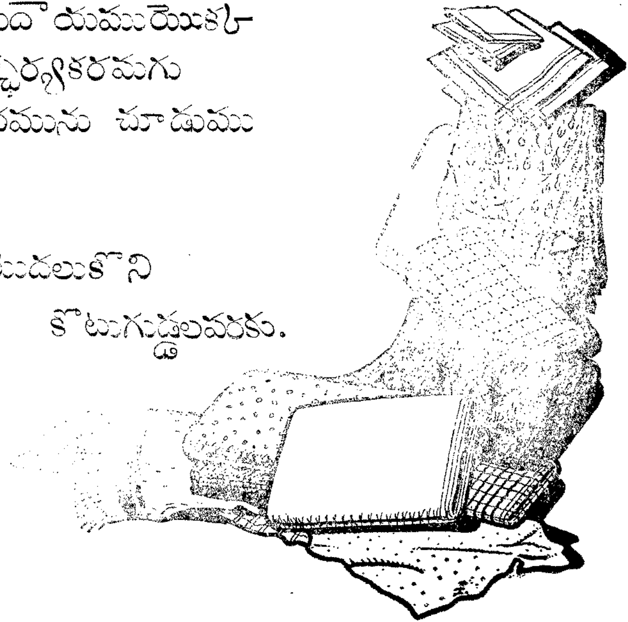
నీవు దర్శించవలెను.

EDSU Fabrics

అలావుద్దీన్ బిల్డింగు పత్థర్ గట్టి హైదరాబాదు

వస్త్ర సముదాయముయొక్క
ఆశ్చర్యకరమగు
ప్రదర్శనమును చూడుము

ప్రతివస్తువు
చేగుడ్డ మొదలుకొని
కోటుగుడ్డలవరకు.

EDSU Fabrics

E. D: 13

యడు) వస్త్రములు అలావుద్దీనుబిల్డింగ్, పత్థరుగట్టి, హైదరాబాదు

జిల్లాల ప్రజల నివేదనము

మిర్యాలగూడెము

(విలేఖరి)

పుస్తకసంఘము

గత అమావాస్యనాడు యథాక్రమముగా వర్తకులసభ సమావేశమైనది. మకానముల ధర్మాదాయము వసూలుచేసి జమచేయ నైనది.

దేవాలయము

స్థానికమగు శ్రీ భ్రమరాంబా మల్లికార్జున స్వామివారి అర్చకులగు తంబళ్ల మల్లయ్యగారు భాద్రపద బ॥ ౭ నాడు పరలోక గతులైరి. వీరు శివాలయములో పూజ విధులను శ్రద్ధగా జరుపుచుండిరి. ఇట్టి యుత్తముల మరణమునకు విచారము తెలుపబడినది.

గ్రామసంఘములు

వైశ్యుల గ్రామసంఘముల పేర్లును, వాని కార్యదర్శుల పేర్లును, కేంద్రసంఘము కార్యదర్శులు కోరిన ప్రకారము వారికి వ్రాయించి పంపనైనది.

కాలమానము

హస్తమి కార్తెలో జొన్న నష్టము లేక విత్తనాలు ... లేదు. అయినను నోటలు అక్కడక్కడ ప్రయత్నింటూన్నారు. తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములలో వర్షము చాలినంత కన్పడగానున్నది.

కారేపల్లి

అస్పృశ్యతపోతే అమీనుగంజు పోవునట!!
అమీనుకు చర్రత "బూచి"

౨౨-౯-౪౦ ఆదివారమునాటి సాయంకాలమున ఆరు గంటలకు ప్రత్యేకముగా అలంకరింపబడిన మంటపమునందు యువజన సంఘము యొక్క వార్షికోత్సవము శ్రీయుత పి. యస్. అక్షైకరుగారి యధ్యక్షతను జయప్రదముగ జరుపబడెను. సుమారు రెండువందలమంది సభనలంకరించిరి. ఉత్సవము నకై పలువురు వైశ్యులు మార్వాడీవర్తకులు, సింగరేణి కాలరీసునుండి వచ్చిరి. తాలూకా పోలీసు సబు ఇన్స్పెక్టరుగారు కార్యక్రమము పూర్తియగువరకు యుండి ఉపన్యాసములను ఆలకించిరి. సంఘమునకు సంబంధమగు శ్రీరామ దోవన్ పతాక వందనముతో కార్యక్రమము ఆరంభమాయెను. పిమ్మట శ్రీరాజలోచను సీతారామయ్యగారు భగవత్ప్రార్థన జరిపిరి. కార్యదర్శి నివేదిక చదివిన పిమ్మట అధ్యక్షులు ఆంగ్లమునందలి యుపన్యాసమును జదివెను. చాలమంది ఆంగ్లము నెరుగనివారు గనుక అధ్యక్షోపన్యాసము హిందీలోనికి అనువదింపబడి క్లుప్తముగ వివరింపబడెను. పిమ్మట గ్రంథాలయ యోజ్యతను గురించి శ్రీ చిలుకూరు శ్రీరాములు, జి. నారాయణరావుగారును, దేహపరిశ్రమను గురించి శ్రీజీలోకనాధ శాస్త్రిగారును సభను ... గురించి శ్రీ. కే. రామలింగయ్యగారును చక్కగా నుపన్యసించిరి. సీతారాం సేటుగారు సభ్యుల నుత్సాహపరచుటకును, కర్తవ్య నిర్వహణ మొనర్చుటకును ప్రబోధించిరి. తరువాత సేటు రాంగోపాలుగారు అస్పృశ్యతను గురించియు సేటు బాలప్రసాదుగారు ... హిందీలో మధురముగ నుపన్యసించిరి. అమీనుగారు అస్పృశ్యతను విషయమై యుపన్యసింప గూడదని తెలిపినకట్లో యంగీకరించిరి. ఇల్లెందలపాడు పత్రిక గ్రంథాలయ పత్రము సకాలదర్శనములు చదువబడెను. పిమ్మట శ్రీ. పి. యస్. రామచంద్రరావుగారు యువకోద్యమమును గూర్చి విపులముగను పన్యసించిరి. చరిత్రాంశములను ఉల్లేఖించినప్పుడు అమీనుగారట్టి విషయముల నుపన్యసింపరాదనిరి. చారిత్రక విషయము లుపన్యాసాంశములు కానేరకుట విచిత్రము. పిమ్మట అధ్యక్షుని యంతోపన్యాసము జరిగినతరువాత రాష్ట్రీయ గీతముతో కార్యక్రమము ముగింపబడెను. పిమ్మట ఉపాహారవిందును, సంగీత కాలక్షేపమును జరిగెను. (విలేఖరి)

బొట్టసింగారము
"ఖతం"

మనని బహిరంగసభ జరుపుటకై సుమారు ... నుండి ప్రభుత్వమువారితో నుత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుచుండెను కదా! ఈదఫ అర్జీలు తాలూకదారుగారు ముందే నిషేధ ౧౧౩౫౦ ఫా॥ ౨౦ అబాన్ ౧౩౪౯ ఫసలి ద్వారా కేంద్రసంఘ కార్యదర్శికి ఈ విధముగా జవాబు పంపిరి. "సదరుమాంజమ ప్రకారము కార్యము ఖతముచేయబడినది." సదరువారు ఏమని అజ్ఞాయిచ్చిరో తెలియదు!

కేంద్రసంఘ ప్రచారకుడు ఉన్నత వెంకటరామయ్యగారు, మడికొండ, ఫీరవంక, ఖాజీపేట, ముసీపేట, సుల్తానాబాదు మున్నగు ప్రదేశములందు పర్యటనము గావించి ఆయాస్థలములందు గ్రంథాలయములను స్థాపించుటకును, ఉన్నవానిని సరిగా నడిపించు విషయమున సలహానిచ్చుటకును ప్రయత్నించుచున్నారు. వీరి ప్రచారకులకు గట్టిసహింగా పురము. కావలసినవారు వారితో సహాయము పొందవచ్చును. (విలేఖరి)

జూలూరు

(స్వకీయ విలేఖరి)

ముచుకుందానదీ ప్రవాహము

౫ దినములవరకు మనుష్యుల యొక్క రాకపోకలు ఆగిపోవుట

గత గురువారము (౧౦-౧౦-౪౦) సాయంత్రమున మూసానది ఉప్పొంగివచ్చెను. ఈ జూలూరువారు నదిని దాటించుటకు ఏనుగునుంచుదురు గాన ప్రయాణికుల రక్షణకై ఏనుగును పట్టుకొని పొడవెల్లిమాదనిపేట ఏనుగును నీటిలోనికి తెచ్చి దాటుటకు ప్రయత్నించుచుండెను. కాని ప్రయాణికుల నదిని ఎప్పుడు దాటుదుమాయని చెప్పరానంతగా నదీ ప్రవాహమును చూచుచున్న మాపులకు నీరు తగినట్లుగా కనుపడుచున్నను ఏనుగు మునిగిపోవు నంతటి లోతుతోడనే ప్రవహించుచుండెను శక్యముగాక ఏనుగు మరలిపోవుచుండెను

వంతెనలేనిలోకువ

ఈ జూలూరు రేవున ప్రతిదినము వందలకొలది మంది నదిని దాటి అవలీవలకు పోవలసియుండును. ఇచ్చట వంతెన (బ్రిడ్జి) లేకపోవుటచే నదివచ్చి నప్పుడెల్ల ప్రజలకు చాల సంకటముగా నుండును. అప్పుడు నదినిదాటు నోరువారు తూర్పున ౩ మైళ్ళ దూరమునందున్న వలిగొండ వంతెనమీదుగా నైనను, పడమటి ౩ మైళ్ళదూరమున గల బొదర్ ఫాట్ పుల్ మీదుగానైనను దాటవలసి యుండును. అట్లుతిరిగి పోవలయుననిన బీదవృద్ధులకు పిల్లలకు స్త్రీలకు కష్టము.

ఏటిలోని గొండ్లవాని మరణము

సోమవారము (౧౪-౧౦-౪౦) నాడు ఏనుగొంచెముతగ్గెను. మనుష్యులు ఏనుగుపైన మాత్రమే ఏటిని దాటగల్గుచుండిరి. అట్లు దాటుటకు ప్రతి మనుష్యుడు (౨) అణాలు ఏటివానికివ్వవలసి యుండును. అట్టి పైకమివ్వజాలని ఒక గొండ్ల వృద్ధుడు కాలినడకతోనే ఏటినిదాట దలచిదాని రువ్వడికి ఆగలేక కొట్టుకపోయి ప్రాణముల బాసెను కొంతసమయముదనే అతని శవము దొరికినట్లు తెలిసెను. ఏనుగు పడ్డున లేవఫుడొక సైకిల్ సవారును గురువు బోయీలు దాటించిరి కాని అతని సైకలును తెమ్మనెప్పుడు నీళ్లవుడ్డికి ఆగలేక సైకిల్ను పట్టుకొనినగాని ... పోయెను. అతడు ఏదుగా అతడు గట్టెక్కెను కాని సైకిల్ మాత్రము ఏటిపాలైపోయెను.

బూరగంపాడు

(స్వకీయ విలేఖరి)

పాలవంచ రాజాగారి ... జ్ఞాపకము

పాలవంచఫ్రిద్రావల సంస్థానాధీశులైన మహారాజ్ సర్వరాజ్ వంత్ పార్థసారథి అప్పారావు బహద్దూరుగారు స్వస్థానమగు పాలవంచ ... లో పరమపదము నొందిరి శ్రీవారి జీవితములో నేపరిపాలనలు మున్నగు ... విచారకరమయిన ... యిప్పుడు సమస్థానమునకు కాబోవు ప్రభువు అనగా స్వర్గీయ రాజాగారి పెద్దకుమారుడు శ్రీరాజా విజయ అప్పారావు బహద్దూరువారు శాంతిస్వభావులు, ఉదారస్వభావులు, వీరు గత సంవత్సరము తమ తాతగారి యాజ్ఞానుసారము (రిసీడెంటు బహద్దూరుగారు పురిశేచుటకు వయసు సేవచ్చుడు) సంస్థానమందు పర్యటనము గావించియుండిరి. సంస్థాన ప్రజలు శ్రీరాజాగారి మరణమునుగూర్చి తమ సానుభూతిని తెలియజేయుచున్నారు. పరమేశ్వరుడు రాజాగారి ఆత్మకు శాంతి నొసంగును గాక!

నీటిప్రమాదమునుండి ౫ గురు రక్షింపబడుట

(పెద్దవేముల విలేఖరి)

సెప్టెంబర్ ౧౯వ తేది గురువారం సాయంకాలమున యీ గ్రామమునకు ౪ ఫర్లాంగుల దూరములో నుండు ఒకవాగునకు అకస్మాత్తుగా మంచిగా వర్షము కురియుటవలన గొప్పవరద వచ్చెను. అప్పుడు మేకలను మేపుచు వాగుదాటుచున్న గొల్లపిల్లవాడు ప్రమాదకరముగా వాగునడుమ చిక్కుకొనెను. ... కొందరు బెస్తవారు ... ధైర్యముచేసి కేకలుపెట్టినారు వీరికేకలు సమీపమునుండువారు వినిరి. కొందరుయీతగాండ్రు తాళ్ళద్వారా నామొద్దకేగి ... తాళ్ళద్వారా యేమి ... బయటికి లాగినారు. దైవానుగ్రహమువలన వట్టి ప్రమాదమునుండి రక్షింపబడిరి కాని వారు మేకలలో (౧౦౦) గొర్రెలు మేకలు నీటిలో కొట్టుకపోయినవి ... సొమ్ము కొట్టుకపోయినందులకు లోనుమున్నది. ... వర్షమువలన కొంటలు తెగిపోయినవి.

యీగ్రామమునుంచి ... మరియు కోటపల్లి యిలాకా సరహద్దుల గ్రామములకు పోవు ... వాగుకు ... బండ్లు ... ద్వారమున్నది. అందుచేత ... వర్షమువలన గండ్లుపడి పూర్తిగా ...

చెడిపోవుచున్నవి. ప్రతిసంవత్సరము యీ గ్రామము షాహుకారు లు తమ స్వంత ద్రవ్యమును ఖర్చుపెట్టి మరమ్మత్తు చేయుచున్నారు. యిట్టి గ్రామముల సంగతి యెవరు పట్టించుకొనవలెనంటే యే మున్సిపాలిటీయు లేదు. దీనిగురించి ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్థులకు మొరపెట్టితే జవాబురాలేదు. ఇకనైన ప్రభుత్వమువారు వీధి దీపములయందున్ను బావుల యందున్ను దయచేసి సవరించుటకు ఆజ్ఞనొసగగలరని నమ్ముచున్నాము. యీసంవత్సరం హెచ్చువర్షములవలన బావులు మునుపటికన్న చాలా చెడిపోయినవి.

పాల్వంచ శ్రీభద్రాచలసంస్థానాధీశులు కీర్తిశేషులగుట

కుకునూరు గ్రామమునందు సంతాపసభ
(స్వయవిలేఖరి)

శ్రీరాజాబహద్దరువారు తమ రాజధానీనగరమగు శ్రీపాల్వంచయందు ఆరోగ్యభంగము చెంది స్వర్గస్థులైరను దుఃఖవార్త యీ గ్రామమునకు కొంచెము ఆలస్యముగ చేరినది. ఈవార్త విన్నవెంటనే ౧౯-౧౦-౩౬ తేదీన లోకల్ ఫండు స్కూలు విద్యార్థులు ఉపాధ్యాయుడు గ్రంథాలయసభ్యులు గ్రామాధికారులు ఉద్యోగస్థులు రైతులు వర్తకులు పోలీసులు మున్నగువారందరును శ్రీరాజావారి పటమును అశ్వారోహణ మొనర్చి విచారసూచకముగా అన్ని వీథులగుండ ఒక పెద్ద ఊరేగింపు జరిపి గ్రామములో యావన్మందికి యీవార్త తెలియజేసిరి. మరియు చాటింపులుకూడ వేయబడెను. ఈరోజున గ్రామములోని చిల్లరదుకాణములన్నియు మూయబడినవి. లోకల్ ఫండు స్కూలు శ్రీదేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషానిలయము పోస్టాఫీసు శాఖా వగైరాలు రెండురోజులవరకును, సూచకముగ మూయబడినవి. వ్యవసాయదారులు నాగళ్లు కట్టక రైతులు వర్తకులు గ్రామాధికారులు ఉద్యోగస్థులు తమతమ పనులను నిలుపుదలచేసిరి. ఇదియేదినము సెల దినము. కుక్కునూరు అంతయు దుఃఖసూచకముగా కన్పడెను.

ప్రజలవిచారమును వెలిపుచ్చుటకుగాను రైతులపక్షమునను వర్తకులపక్షమునను ఆంధ్రభాషానిలయపక్షమునను గ్రంథాలయపక్షమునను ఉద్యోగస్థులపక్షమునను సాయంకాలము శ్రీరామమంటపము పైనఠణ్పబడిన సభాంగణమందు సాయంత్రము ౫ గంటలకు ఒక సభ యేర్పాటు చేయబడెను. మ॥ రా॥ శ్రీ కేశవరావు గారు అధ్యక్షతవహించిన ఒక పెద్దసభ సమావేశమైనది. ఈసభా సమావేశమునకు గ్రామ పెద్దలు ప్రజలు యిచ్చోట కలిసిరి. శ్రీవారి యీగ్రామమునందు నివసించు కాలమును స్మరించుటవలననే విశదమైనదనియు సంస్థాన చరిత్రములో నేడు చాలదుర్దినమనియు యిచ్చోటి ఉపాధ్యాయులను గ్రంథాలయ కార్యదర్శులు నగు శ్రీయుత కో. పెం. రా. ల. హా. శర్మగారు ప్రారంభించిన అధ్యక్షోపన్యాసము. పిమ్మట అన్నపులు కేశవరావుగారు లేచి శ్రీరాజావారివిగూర్చి చెప్పుటకు ఆనుకొంటె యిచ్చట ప్రజలకే యెక్కువగా తెలియునవియు తమకు శ్రీరాజావారితో పరిచయము లేనప్పటికి తాము తాలూకాలోనికి ఉద్యోగములోనికి వచ్చినది లగాయతు శ్రీరాజావారు ఉద్యోగస్థులయొక్కయు ప్రజలయొక్కయు కష్టసుఖములను గుర్తించుచుండిరని వినుచుంటిమనియు అట్టివారు కీర్తిశేషులైనందుకు చాలవిచారించుచు సానుభూతిని సూచించుచు కొన్ని వాక్యములలో ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట క్రింది తీర్మానములను శ్రీ శర్మగారు ప్రతిపాదించిరి.

(౧) మహారాజశ్రీ రాజా పార్థసారథి అప్పారావు సవై అశ్వారావు బహద్దర్ జమీందారు వారు పాల్వంచ పరగణా సంస్థానాధీశులగు శ్రీరాజావారు కీర్తిశేషులగుటవలన ఈసభవారు అపరిమితవిచారమును వెలిబుచ్చుచు శ్రీ ప్రభువు వారి ఆత్మకు శాంతి భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

(౨) శ్రీవారి జ్యేష్ఠపుత్రులును ప్రస్తుతసంస్థానాధీశులునగు మహారాజరాజశ్రీ శ్రీరాజాపార్థసారథి అప్పారావు సవై అశ్వారావు బహద్దర్ జమీందారు ప్రభువువారి పాలనమునందు ఈసంస్థానము చిరకాలము అభ్యుదయముగ వర్ధిల్లవలెనని భగవంతుని ప్రార్థించుచు ఈసభవారు కోరుచున్నారు.

ఈ తీర్మానములగూర్చి శ్రీశర్మగారు మాట్లాడుచు ఈసంస్థానము పెద్దగట్టు సామ్రాజ్యమునకు పూర్వమునుండి యేలుబడి ప్రతాపరుద్రునిచేత అశ్వారావు బిరుదునుపొందిన ప్రసిద్ధ తెలంగాణాలో ప్రాచీనమైన సంస్థానము అనియు తమ జీవితమంతయు ధారపోసి శ్రీరాజావారు ఈ సంస్థానమును సంపాదించి సుమారు ౪౦ సంవత్సరములనుండి ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యముగ స్వాతంత్ర్యమునకు ప్రజాపాలనము సంరక్షించుచున్న ప్రభువు లనియు ప్రభువులకు పూర్వులను ... కల్గించినదియు ఆంధ్రప్రభువుల సద్గుణములలో ... ఆంగ్లేయులతో మెలగుచు ... రాజావారు కీర్తిశేషులగుటచే సంస్థానమునకు ఎంతయో లోపము కలిగినదనియు గూర్చియు చాలసేపు ఉపన్యసించిరి. పిమ్మట అందరులేచి నిలబడి ఈ తీర్మానముల నామోదించి శ్రీరాజావారి యాత్మశాంతికై పరమేశ్వరుని ప్రార్థించిరి. అంత్యమున సభముగిసెను. ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః.

శ్రీ దేశోద్ధారక ఆంధ్రభాషా నిలయము కుక్కునూరు

దసరా కార్యక్రమము

గ్రంథాలయపక్షమున మూలానక్షత్రపు రోజున ప్రత్యేకమున నిర్మింపబడి శృంగారము గా నలంకరింపబడిన సరస్వతీ మంటపమునందు యథావిధిగ సరస్వతీపూజ జరుపబడెను. శ్రీయుత శర్మగారు సరస్వతీకథను జదివిరి. ఎల్లరికిని ఫలహారాదులొసంగబడెను. విజయదశమినాడు రాత్రి భజనసమావేశము లు జరిగెను. విజయదశమిరోజున శ్రీయుతశర్మగారు విద్యార్థులతో సరస్వతీపటమును నూరేగింపుచేయుచు మాతృభాషా ప్రబోధముతో గ్రామసంకీర్తనము గావించిరి. సాయంకాలము శ్రీరామమంటపముపైన శమీపూజగావింపబడి ఎల్లరకు ఫలహారములొసంగబడెను. శ్రీ సరస్వతీదేవి సాన్నిధ్యమున శ్రీశర్మగారు ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ తెలుగు ప్రొఫెసరు లగు పండితరాయప్రోలు సుబ్బారావుగారు రచించిన ఆంధ్రదేశప్రబోధకపద్యములను విజయదశమి వృత్తాంతమును చదివి వినిపించి సభాసదుల నుత్సాహపూరితుల గావించిరి. ఇటుల జయప్రదముగ నిచట విజయదశమిపండుగ జరుపబడెను.

సదాశివపేట

(విలేఖరి)

దొంగవాలంటీయరు

కొంతమంది దొంగ స్వదేశీయ వాలంటీయరు లనియు స్వదేశీవస్త్రవిక్రయమునకై కాంగ్రెసువారు తమను నియమించిరనియు అంత మంచివికానటువంటి వస్త్రము లు నిజమైన స్వదేశీయని ప్రచారముచేసి దేశీయులకు బాధను కల్గించుటకై స్వల్పధరలకు విక్రయించుచున్నారనియు అట్టి వస్త్రములను కొని కాంగ్రెసుకు సహాయపడుడు దేశాభిమానము నా చూపించుడని గ్రామస్థులను మోసపుచ్చి సుమారు వంద రూప్యములను పోగుచేసుకొని పక్కరి మూడు దినములు గడువుపెట్టి వస్త్రముల తెచ్చియిచ్చెదమని సుమారు మాసము దినములు గడచినను హైదరాబాదు కాంగ్రెసు నాయకులేగాని స్వదేశీయులుగాని యిట్టివారిపై చర్యపుచ్చుకొనవలసినదని ప్రజలు కష్టపడియున్నారు.

దీపములు

౧౯౩౫వ ఫసలీలో దీపములకొరకు వసూలుచేయుబడు మొత్తమునుండి ఆయినప్పటికిని దీపములు వేయకపోయినను ౧౯౩౪, ౩౫, ౩౬వ సంవత్సరముల మొత్తము జిల్లాధికారులు వసూలుచేయుటచే స్థానిక పత్రికలు మొదలైనవారు జారివారు గతరెండుసంవత్సరములను మాఫీ చేసి ౧౯౩౬ సంవత్సరమునుంచి వసూలు చేయవలెనని యు సదాశివపేటచేత నిలువయున్న మొత్తములో ౧౫౦౦

తెచ్చినారని గోష్ఠియందు తెలియజేసిరి. ... సంవత్సరమందలి ... సంవత్సరము ... మొత్తముగా ... రోజునుండి ... ఆరంభించవలెను.

ఉపద్రవము

(విలేఖరి)

ఎల్లజాల భువనగిరి (తాలూకాలో) దసరానాడు ఒక మనిషి తాండాలో కుపాకీమందు బోసుకొని పేల్చివేసెను. యావజ్జనులు గుమిగూడి దప్పుచప్పుడుతో కుపాకి దెబ్బలతో పోవుచుండిరి. ఒకమనుష్యుడు తాండాలో బడెను. వెంటనే భగ్గుమండి కుప్పదిమంది బట్టలుగాలి శరీరములపై బొబ్బలెక్కి లేవలేకుండాపడియున్నారు. ఇద్దరు మనుష్యులు బ్రతుకుట మిక్కిలి కష్టము. కుపాకీమందు ప్రతి సంవత్సరము లక్షలకొలది పాడుచేసి యెంతో ఉపద్రవము చేయుచున్నది. కాని దీనిపై మమతను దేశీయులు విడువకుండుట శోచనీయము.

వెట్టిచాకిరివిషయము ఏర్పాట్లు

౧౫-౧౦-౧౯౩౬:— కరీంనగరము జిల్లా యందు వెట్టిచాకిరి వగైరాలు నౌకరి ఇనాము ప్రదానము గాను నైజాము ప్రభువుగారు ఇచ్చిన ఫర్మానును శిరసావహించి మాలమాదిగ జాతిలో యున్న సురవస్తులు తొలగించుటకు ఆదిహిందూ సాంఘిక సేవాసమాజ గౌరవకార్యదర్శిగారగు వి. శ్రీకిషన్ బ్యారిస్టరు అట్ లా గారు సదర్ హైకోర్టువారిపై పిటిషన్ పంపగా సంఘములు స్థాపించుటకు ఆజ్ఞయిచ్చియున్నారు.

మరియు పట్వారీలు విషయములోకూడ జనాబ్ సాహెబ్ గారు ప్రెసిడెంటుగారు సంఘప్రచారమునకు గస్తీలు పంచుటకు ఆజ్ఞయిచ్చియున్నారు.

కొన్ని ఆదిహిందూ సొసైటీ కరీంనగరుయొక్క జవాండ్లు వగైరాలు మున్నగువారు యెవరున్ను తమపనికి అటుముకలుగజేయకుండా యిండ్లలో మాల నెదుకుచున్నారని పటేలు పట్వారీలు యీబీదజనులను మాల మాదిగ వగైరాలను ... యెంతో అభిమానము చూపవలెను. వారిమీదికిపోయిన చాలా మాముళ్లుకష్టములు నాయకులు జారి వ పోలీసువారు లగు కర్నల్ ట్రెంచ్ దొరగారివద్ద నివేదించుటకు ప్రజల పక్షమున్నది పర్యవసానము తెలుపబడును.

ఇట్లు విధేయుడు
పీసరిపీరన్న పంతులు
ప్రచారకులు హైదరాబాదు

ఆంగ్లో-ఐరిషు సంబంధములు

ఒటావా ఆర్థిక మహాసభకు వెళ్లినప్పుడు ఐర్లండు ప్రెసిడెంటు డీవెలరాగారు తమదేశపు గవర్నరు జనరలగు మాక్నీలుగారు రాజీనామా నిచ్చినగాని తాము ఇంగ్లండునకు చెల్లింపవలసిన భూవార్షికములను గురించి బ్రిటనుతో సంప్రదించనని గట్టిగా చెప్పిరి. ఎట్టకేలకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు డీవెలరాగారితో సంధి కుదుర్చుకొనుటకు ఒప్పుకొనిరి. మాక్నీలుగారు రాజీనామా నిచ్చిరి. అక్టోబరు ౧౪ తేదినాడు రాయబారములను సాగించుటకై డీవెలరాగారు లండనుకు ౧౩ వ తేదినాడు వచ్చిరి. ఈలోపల మొదట డీవెలరాగారు భూవార్షికములను చెల్లించుటకు నిరాకరించినప్పుడు యింగ్లండు ఐర్లండు నుంచి వచ్చు వస్తువులమీద సుంకము వేసి యింగ్లండు భూవార్షికములను రాబట్టుకొనుటకు మొదలుపెట్టెను, ఐర్లండు ప్రభుత్వమువారును బ్రిటీషువారి సరకులపై సుంకము వేసిరి. రాయబారములు పూర్తియగునంతకాలము యీ సుంకములను త్రోసివేయుటకు వీలుకాదని రెండుపక్షముల వారును వప్పుకొనియున్నారు.

అక్టోబరు ౧౪ వ తేదినాడు సమాధాన సభ ఉదయం ౧౧ గంటలకు మొదలుకొని 1 గంటవరకును తర్వాత 3 గంటలకు మొదలుకొని ౫-౩౦ గంటలవరకును జరిగెను. సభ ముగిసినతర్వాత ఖామునగారు సమాధానము కుదురలేదని ప్రకటించిరి. ఇందుకు కారణము చూడగా, ఐర్లండువారు తమకు మధ్యస్థుల మూలమున భూవార్షికములను చెల్లించు విషయములో వచ్చిన వివాదమును పరిష్కరించుకొనవలెనని కోరినందున, ఆ మధ్యస్థులు సామ్రాజ్యములోని వారుగా యుండవలెనా లేక బయటివారుగానే యుండవలెనా అను ప్రశ్న వచ్చినది. బ్రిటీషువారు సామ్రాజ్యము వెలుపలనుండు దేశముల నుండి మధ్యస్థులను గ్రహించుట సామ్రాజ్య గౌరవమునకు లోటు అని తలచుచున్నది. డీవెలరాగారును వారి యనుచరులును సామ్రాజ్యమునందుండి మధ్యస్థుల గ్రహించినచో న్యాయము సరిగా విచారింపబడదని యనుమానించుచున్నారు. ఇందువల్ల సమాధాన ప్రయత్నములు భగ్నమైనవి. ఇప్పుడింత యేమనగా, డీవెలరాగారు బ్రిటీషువారే. యింకా మాకు ౩౦ కోట్ల నవరసులు బాకీ అనుచున్నారు. ఐర్లండులో ఇప్పుడు గవర్నరు జనరలే లేడు.

హిందూ మహమ్మదీయ సంబంధములు

గాంధిమహాత్ముని యుపవాసమువలన వర్ణహిందువులకు ఆదిహిందువులకును ఒడంబడిక కుదిరెను. దీనిని చూడగానే కొందరు మహమ్మదీయనాయకులు తాముకూడ హిందువులతో సఖ్యము కుదుర్చుకొనుటకు యిదియే తగినసమయమని తలచిరి. ఈయుద్దేశ్యముతో షౌకతాలీ, మౌలానా అబ్దుల్ కలాం అజద్, సయ్యదు మామూదుసా[illegible] పండితమాలవ్యాజియాదిగార్లతో కలిసి పూనాలో సంప్రదించిరి. గాంధిమహాత్ముని ఎర్వన ప్రభుత్వమువారిచే నిరోధింపబడినందున వారు పాల్గొనజాలకున్నారు. ఎక్కువను జరిగిన భాషణాల ఫలితముగా అన్నిపక్షముల ముసల్మానులుకలిసి లక్నోలో 15,16 తేదీలలో ఒకసభగావించి వారివివిధాభిప్రాయములను ఏకమత్యదశకు తేవలెనని నిశ్చయింపబడెను. డాక్టరు అన్సారీగారును, మదరాసు మహమ్మదీయనాయకులును, ఖిలాఫతు సంఘానుచరులును, సభవలన యెంతో లాభము కలదని తమ యభిప్రాయమును ప్రకటించినారు. సర్ మహమ్మద్ యిక్బాల్, డాక్టర్ షఫత్ అహమ్మద్ ఖాన్, సర్ మహమ్మద్ యాకూబుగార్లు ఆహ్వానింపబడినను లక్నోసభకు పోవ నిరాకరించినారు. జిన్నాగారు రెండవ రౌండుటేబిలుసభలో అడిగిన ౧౪ షరతులకు హిందువులు ఒప్పుకొనెడుపక్షముననే గొప్ప లక్నోసభకు విలువయుండదని వాదించుచున్నారు. షౌకతాలీగారు చెప్పునదేమనగా లక్నోసభ హిందువులతో సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకుకాదు, ముఖ్యముగా మహమ్మదీయుల ఏకమత్యమును స్థిరముగా సంపాదించుటకు అని మౌలానా షౌకతాలీ, అబుల్ కలాం అజద్, సఫీదావూద్, ఆసఫాలీగార్లు సభకు వచ్చిరి. బారిష్టర్ ఆసఫాలీగారును మరిపెక్కుమంది ఉలేమాలును ఢిల్లీనుండి వచ్చిరి. మదరాసు మహమ్మదీయుల ప్రకటనలు సభకు అనుకూలముగనేయున్నవి. [illegible] జయుస్సేనగారు మున్నగు ముస్లింకాన్ఫరెన్సు ప్రముఖులు సభలో పాల్గొనుటకు రాకపోయినను, నాయకులతో విడివిడిగా సంభాషించుటకు అయినను వచ్చిరి. అనేక మహమ్మదీయ పక్షములు ఏకాభిప్రాయముతో ౧౬ వ తేదిన ఒడంబడిక కుదుర్చుకొనిరి. సభలో చర్చ ౧౪ షరతులగురించి జరుపబడెను. మహమ్మదీయులకిచ్చెడు ఎక్కువస్థానములు ప్రతిరాష్ట్రమందున అధమపక్షము మాక్డొనాల్డుగారి సాంఘికపరిష్కారమునననుసరించియైన యుండవలెనని యు రాష్ట్రములయందు ప్రభుత్వములు ప్రజలకు బాధ్యత కలిగియుండవలెననియు, తీర్మానించినట్లు తెలియుచున్నది. హిందువులతో రాయబారములను జరుపుటకై ఈసభ ఫలితముగా ౨౦ మంది ముసల్మాను నాయకులు నియమింపబడినారు హిందువులను కలిసి తమసమ్మతినిచ్చుటకుగాను, యిప్పుడు వెంటనే యీ ఒడంబడిక హిందువులకు తెలియజేయబడును. ఒడంబడిక కుదిరినందుకు తమసంతోషమును దెల్పుచు మౌలానా షౌకతాలీగారు యిట్లు చెప్పిరి. "౧౯౧౬వ సాలులో లక్నోలో ప్రారంభమైన సాంఘికవిభేదములు, యిప్పుడచ్చటనే అంతరించినవి. ఇంకపక్షములోపల భారతదేశము సకలతయు ఏకమత్యముసిద్ధింపగలదు." ఈవార్త తెలియగానే లండనులోనున్న భారతకాంగ్రెసువారు, సంతోషములో "మన సోదరుడు షౌకతాలీ దీర్ఘాయుష్మంతుడగుగాక" యని సంతోషధ్వనులు చేసిరి.

భారతీయసతుల ధర్మము

సిప్పెనమ్మగారి బోధ

భారతవర్షమువలె తక్కిన దేశములలోకెల్ల ఆయుష్షు తక్కువ. నానాటికి తగ్గుచున్నది. ౧౮౮౧ లో భారతవర్షమందు ప్రతిమానవుడును సం॥ ౩౦-౧/౨ సంవత్సరములు బ్రతుకగలిగియుండెను. అప్పుడమెరికాయందు సరాసరి ప్రతిమనుజుడును ౩౦ ఏండ్లు బ్రతుకగలిగియుండెను. ౧౯౩౦ లో భారతదేశమునందు ఆయుష్షు ౨౨ సంవత్సరములకు తగ్గెను. అమెరికాలో ౫౮ సంవత్సరములు ఉండెను.

ఇందుకు అనేకులు యీక్రింది కారణములను సూచించుచున్నారు. కాని అవి ప్రధానమైనవికావు.

పత్రికల వృద్ధి

ఇండియాలో పత్రికలు యింకను ప్రారంభదశయందేయున్నవి. కొత్తగ ఆయుష్షాయు విషయమున యెక్కువ[illegible]ప్పును చేయజాలవు, మరియు అమెరికాలో పత్రికలవృద్ధితో పాటు ఆయుర్వృద్ధియు కన్పట్టుచున్నది.

కరువు

ఆయుష్షును తగ్గించుటయందు కరువులు పూర్వము కారణముగా నుండియుండవచ్చును గాని, సారవంతమైన ప్రదేశములనుండి భోజనపదార్థములను [illegible] తగిన సౌకర్యములుగల [illegible]యందు మాత్రము కాదు.

అంటురోగములు

మనుష్య అంటురోగములు కారణముగా నుండెను. కాని యిప్పుడట్లుకాదు. వైద్యులును [illegible] వారును అంటువ్యాధులను ఎక్కువగా అణచివేయుచున్నారు.

బాల్య వివాహములు

బాల్యవివాహములును పర్దాయును సంఘ సంస్కారములవలన తగ్గిపోవుచున్నవి. అందువలన అవియును కారణములుకావు.

మరి నిజమైన కారణము ఏది? హైదరాబాదులో ౧౦౦ మంది శిశువులకు ౨౦ మంది మరణించుచున్నారు. ఘోరము! ఈశిశుమరణముల సంఖ్యతగ్గుచో ఆయుర్దాయము చాలవరకు పెరుగును. ఈ సందర్భమున ప్రతిస్త్రీయును, తన ధర్మమునిభావించి, ప్రయత్నము మరియు అయుక్తమైన హేతువులను లేకుండునట్లు చేయుటకు యత్నింపవలయును. ఈ క్రింది కారణములు.

అజ్ఞానము

అనేక భారతీయ స్త్రీలకు ఆరోగ్య సూత్రములు, శిశుసంరక్షణ, భోజనవిధానములు, వ్యాయామము, పరిశుభ్రతయు మున్నగునవి తెలియవు. వీనిని ప్రతిస్త్రీయు తెలుసుకొనవలయును. ఇట్లు చేసినయెడల శిశువులయొక్క ఆయుష్షును వృద్ధిచేయగలుగును.

మూఢ విశ్వాసములు

ప్రతి జాతియొక్క పురోభివృద్ధికి మూఢవిశ్వాసములు ప్రతిబంధకములు. ఈవిషయములో యిండియాదేశము ప్రసిద్ధిజెందియున్నది. శిశుసంరక్షణమును గూర్చి కొన్ని మూఢవిశ్వాసములు ప్రబలియున్నవి.

భోజనవిషయమున ప్రతివారికి శిశువున్న సమానమే. [illegible] పండ్లరసము వాతకారకమని వాడుకయుండెను. చింతపండు రక్తమును తగ్గించును, మజ్జిగయందు మామిడిపండ్లు సరుపులను కలుగజేయును. ఇన్నివాదనలున్నవి.

కృత్రిమమైన భోజనములు

ప్రపంచమందంతటా భోజనవిషయమునను, అలవాటుల విషయమునను కృత్రిమమైన వాడుకలకై మనసెత్తుచున్నది. బలమునిచ్చు భోజనపదార్థములు సామాన్యులకుకూడ లభించునంతటి యెక్కువగునట్లు దేవుడు యేర్పాటుచేసియున్నాడు. మనము వాటికి మెరుగుపెట్టబోయి, వాటి సారమును తీసివేయుచున్నాము. బియ్యము నునుపుచేసి, నిరుపయోగము చేయుచున్నాము. తెల్లపిండికై గోధుమల సారమును గోల్పోవుచున్నాము.

దేశభక్తి భ్రమ

అది దేశభక్తి గాదు, పక్షభ్రమ. ఇందువల్ల మనము ఒక ఆచారము ప్రాచీనమనియు భారతీయమనియు సదోషమైనను కూడ విడువలేకున్నాము. మన దేశభక్తి నిజమైనచో మనము మనదేశము శ్రేష్ఠముగా నుండవలెనని యాశింపవలయును. ఏదైనను అది ప్రాచీనమైనను వదలవలెను.

ఈక్రిందివి ప్రీతి సూత్రములు:—

(౧) ఆరోగ్యవిషయ, శిశుసంరక్షణ, ఈవిషయములను ప్రతిస్త్రీయును చక్కగా తెలిసికొనవలెను.

(౨) మూఢవిశ్వాసములు సత్యదృష్టితో పరీక్షింప బడవలెను.

(౩) ఆరోగ్యము కొరకు భుజింపవలెను, ఆచారమును భుజింపరాదు. ఆరోగ్యమునకు వ్యాయామము ముఖ్యమైనందున వ్యాయామము చేయవలయును.

(౪) దేశప్రేమ, దేశమునకు మేలుచేసి, అందరి జీవితమును బలయుక్తముగాను, సారవంతముగాను చేయుటకై యుండవలయును.

గోలకొండ పత్రిక
ఆంగీరస నామసం॥ ఆశ్వీజ ॥ ౧
బుధవారము

హైదరాబాదు రాష్ట్రమున సహకార సంఘముల స్థితి

ఆశ్వీజ ౯ వ తారీఖున హైదరాబాదు నందు జరిగిన హైదరాబాదు కేంద్ర సహకార సంఘమహాసభలోని పెద్దలుగారి ఉపన్యాసము లను జూచిన యెడల నీ రాష్ట్రమందు సహకార సంఘములస్థితి వ్యక్తమగును. ౧౯౨౦ సంవత్సరమునుండి చేసిన ప్రయత్నముల వలన సభ్యుల సంఖ్య ర౦ వేలకు పెరిగిన ౨౦ వేలయుచున్నది. సాధారణముగా పల్లెల జనులు విద్యా విహీనులు, వివేక శూన్యులు వారికి ౧౦౦ కి ౧ చొప్పున మాత్రము జయ ముగాంచ గలరు, వారిని ద్వేషించు లాభమునకై పీడించు నష్టము కలుగచో చెప్పవలయునా. కావున సహకారాధికారులింకను ప్రబల ప్రయత్నములుచేసి వానిని వృద్ధిపరచుచుండవలె. ముఖ్యముగా ప్రస్తుత స్థితియందు రైతులకు పరిసరములోని షావుకారులవద్ద అప్పు తీసుకొనుటవలని కష్టములను బోధించుట కష్టము. అప్పు వారికి తగినపడునది సహకార సంఘములలో తాము చెరిన తరువాత కలిగిన నష్టమే పల్లెల వర్తకులు మొదట విపరీతపు వడ్డీలను విధించుచున్నను, అప్పు వసూలు మాట కువచ్చునప్పటికి, కొద్ది పెద్దలకు భయపడెదరేమో తెలియదుగాని పెద్దలకు భయపడరు, లేదుచుగా అసలతోపాటు వడ్డీ ఇచ్చుటయందు సహకార సంఘములన్ననో వారికూడ పొందుపరిచిన యిచ్చిన అప్పులను వసూలుచేయుటకు కూడ నష్టము రైతులకు అసలు జీవనాధారమగు భూమికూడ లేకుండ పోవునని నుడివిరి, అప్పు తీసికొనక జరుగదనుకొను రైతుకు సహకార సంఘములు చాల సహాయము చేయజాలవు.

కొత్వాలుగారు తమ యుపన్యాస మందు చెప్పినటుల రైతుల లోపములే కొంతవరకు సహకారోద్యమాపజయ హేతువులనవచ్చును. వారిలో అప్పుచేసియైనను వివాహాది తద్దినములకు ఎక్కువ ఖర్చుచేయు అలవాటు గలదు. అట్టి సందర్భములయందు మొట్టమొదలనే సహకార సంఘాధికారులు, యే కార్యముకొరకు అప్పు కావలయునని యడిగెదరో విచారించి ఆకార్యములకిచ్చు అప్పు ప్రతిఫల మివ్వగల్గిన దేగాని అప్పు యిచ్చియుండకూడదు. నిబంధనల ప్రకారము యీ రక్షణ చేసియుండినచో పల్లెల జనులు తీసికొన్న అప్పును, మొదట తెల్పియుండిన కార్యమునకుమాత్రమే ఖర్చుబెట్టుచున్నారో లేదో యని తరువాతకూడ గమనించియుండిన సహకార సంఘములు రొఖ్ఖము వసూలుకాని బకాయిలు యిప్పటి విపరీత సంఖ్యను (౬౦ లక్షలు) కు వచ్చియుండెడివి కావు.

ఇంతియుగాక భూమి పెద్దలకూడ యెక్కువైనచో రయితులు అప్పుపెట్టుట కష్టమగును. వ్యవసాయమున్న ఒకప్పుడు సరిగా పండవచ్చును పండకపోవచ్చును యెక్కువ శిస్తులు, పంటలు నీరసముగనున్నప్పుడు రైతులపై భారము మొక్కువచేయును. కావున నే సర్కారువారు విశాల హృదయముతో పంటలు హీనమైనప్పుడు వారికి శిస్తును మాఫీచేయుచున్నారు ఈ కాలపు పంట స్థితులు చూచినచో రైతులకు భోజనమునకు కూడ మిగిలించుకొను శక్తి లేదనవచ్చును. సహకారసంఘముల బ్యాంకులలో పొదుపుచేసుకొనగలరు

ఇది ప్రధానముగ జరుగవలసినది. పనితోపాటు రైతులసంపాదనశక్తి వృద్ధిపొందవలయును. ఇందుకు వారి వ్యవసాయజ్ఞానము ముఖ్యముగా అభివృద్ధికావలయును. నవీనసాధనములతోను, నవీనవ్యవసాయ జ్ఞానసహాయముతోను, సేద్యమువలన రైతులయెక్కువలాభము పొందుటకు వీలగును. ఇందుకు అవసరమగు యేర్పాటులను సర్కారువారుగావించ ప్రయత్నించుచున్నందులకు ప్రశంసనీయులు. ఇదియుంగాక ప్రతిఫలము లేని కార్యములకు అప్పుచేయు దురభ్యాసము తొలగిపోవలెను. నిసనిగ లేదు మద్యపాననష్టములను గురించి పల్లెలలో యెక్కువగా ప్రబోధము జరుగవలెను. ప్రజల నిరుపేదకతలు కావలయునన్న విద్యాభ్యాసోచితవిద్యను వారికి ప్రసాదింపవలెను. పలువు గ్రామస్థులు భోజనమునకే సంపాదించుట దుస్తరముగుచుండ విద్యకు ఖర్చుపెట్టగలశక్తి గల్గియుండరు

కొత్వాలుగారి యుపన్యాసములో గమనింపదగినది మరియొకవిషయముగలదు. అదేమనగా పల్లెలలో పటేల్పట్వారీలు, అసలే క్రుంగియున్న రైతులమీద మరింతభారము వేయుచున్నారు అన్యాయముచే తమయదృష్టము పై యుద్యోగస్థులకు తెల్పుకొనజాలని యీపల్లెవారి విషయమున సర్కారువారు మరింతశ్రద్ధ వహింపవలసియున్నది

ఇట్లున్న రైతులు స్వయంకృషిచేయ నవసరము లేదని మాయభిప్రాయముగాదు గ్రామవాసులు కూడ మహోన్నతపదవహించిన నిజాముగారు తమ ప్రజలకిచ్చిన హక్కులను సౌకర్యములను దెలిసికొని వానిని భద్రముచేయుటకేవలమైన ప్రయత్నించిన వారిచర్యలను సర్కారువారికి వెంటనే తెలుపుకొనిన న్యాయము దొరకకమానదు.

ముఖ్యముగా క్షేమము నెప్పుడలచిన దేమనగా, రైతులు సహకారసంఘములు నిజములో నష్టకారకములు గావని గుర్తింపవలెను. అయితే సభ్యులు వివేకవంతులైయుండి సంఘముల కార్యములు, చక్కగా నడుపబడవలెను. ఇప్పుడైనను సహకారాభిమానులును, రైతులును సర్కారువారును మేముసూచించిన పరిస్థితులను పరిశీలించుటకు వెంటనేయత్నించుచో, సహకారోద్యమము అచిరకాలముననే విశేషజయము నొందగలదు. అటుల జరుగగలదనియే మేమునమ్ముచున్నాము.

హైద్రాబాదు కేంద్రసహకారసంఘ మహాసభ

౯ వ అనూరు

హైదరాబాదు మహాసభ ౯ వ తేదీ శుక్రవారమునాడు సర్ అక్బరు హైదరీగారి సమావేశమునందు జరిగినది. సభకు జిల్లాలనుండి నూరాఘ ౪౦౦ ప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. కొంత కార్యక్రమము జరిగినపిమ్మట సర్ హైదరీగారు ఇతర కార్యాంతరముచే వెడలిపోవలసి వచ్చెను. శ్రీయుతులు రావుబహద్దరు ఆరవముదయ్యంగారును రాజా బహద్దరు వెంకటరామారెడ్డి కొత్వాలుగారును అధ్యక్షులవారు సహకారోద్యమమునకు చేసిన సేవను సహాయమును ఉగ్గడించుచు సభాపతులకు కృతజ్ఞతా వందనము లర్పించిరి. పిమ్మట పై కేంద్ర సహకార సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుత రాజాబహద్దరు వేంకటరామారెడ్డి కొత్వాలుగారు సభకధ్యక్షత వహించిరి.

ఆంధ్ర మహారాష్ట్ర కర్ణాటకములనుండి వచ్చిన ప్రతినిధులకు తెలుగుభాష చక్కగా గ్రాహ్యము కానందున స్వప్రతినిధూపన్యాసమును మరాఠీ (మహారాష్ట్ర) భాషలయందును [illegible] సభ్యులకు తెలియజెప్పవలసివచ్చెను. అయినను ప్రతినిధులనుండి మహాసభచర్యలను కిమలగాంచవలెను [illegible] గ్రామప్రతినిధులకు తమకార్యములను స్ఫురింపజేయుట తెలియకుండెను. అయినను కొన్ని తీర్మానములపై జరిగిన చర్యలు మిగుల ఉద్రేకముగ [illegible] పల్లెటూరుయందలి విషయ పరిస్థితుల [illegible] చెప్పుచుండెను. అందు సహకారోద్యమాభివృద్ధికి సహకారసభ్యులందరును విద్యావంతులై యుండుట ముఖ్యము. కావున సహకారసంఘముల తోపాటు పాఠశాలలు కూడ నెలకొల్పవలెను. ప్రతిసంఘముల పాఠశాలలు [illegible] ప్రభుత్వమువారిని ప్రార్థించవలయునన్నది యీ తీర్మానము. పైన చాలా చర్చలు జరిగినవి. ప్రభుత్వమువారట్టి ఏర్పాటును చేయువరకు సహకార బ్యాంకులనుండి వచ్చిన లాభమును కొంత సహకారశాఖవారే ఇట్టి పాఠశాలలకు [illegible] వినియోగించవలెనని తీర్మానించిరి. ఈ సందర్భమున పలువురు ప్రతినిధులు సహకారశాఖవారు జనులు [illegible] ప్రార్థించిరి.

తెలుగున కొత్వాలుగారు ఉపన్యాసములో పలికిన [illegible] [illegible] కలరని చేసిన ప్రయత్నముల్ని మిగుల విశాలమైనవని తెల్పిరి. పిమ్మట విద్యాశాఖకు సంబంధించిన ఉన్నతాధికారులగు మౌల్వీ సజ్జాదు మిర్జాగారు బి ఏ గారు గంభీరోపన్యాసమొనరించుచు [illegible] వెలిబుచ్చిరి. [illegible] విద్యాశాఖయందు [illegible] ఈ విషయము [illegible] పల్లెటూళ్ళయందు ఒక్కొక్క ఉపాధ్యాయుడు విద్యాప్రచార నిమిత్తము [illegible] కొంత అక్షరాస్యులసంఖ్యను పెంచవచ్చును. [illegible] గ్రామవాసులు పిల్లలను బడికి పంపించుట [illegible] విద్యార్థులు [illegible] పెద్దవారిని పంపింపగలరు. ప్రాథమిక విద్య నేర్పుకొనిన తరువాత వారు విద్యాభివృద్ధి గావించుకొను మార్గములు లేవు. పల్లెటూళ్ళను [illegible] గ్రంథము [illegible] గ్రంథాలయముల సంగతి చెప్పనేవలెను, ఇక విద్యాభివృద్ధి యెటుల జరుగును, మావద్ద ప్రతిసంవత్సరము వేలకొలది బాలురు చదువుకొని [illegible] పల్లెటూళ్ళలో ప్రత్యేకముగా [illegible] వచ్చిన [illegible] అవసరము [illegible] గ్రంథములు ప్రకటించవలెను. గ్రంథములను ప్రచురించు [illegible] ప్రచారము గావింపవలెను, ఈ సందర్భములో తెలపినటులు [illegible] సభ్యులకుమాత్రము ప్రత్యేకపాఠశాలలను స్థాపించిన [illegible] లాభము అధికముగ నుండదు. [illegible] కొరకు [illegible] ఏర్పాటు చేయవలెను. [illegible] సవరణ వీగిపోయెను.

పదికొండవ తీర్మానముపైన మిగుల తీవ్రచర్చజరిగినది. [illegible] సహకారసంఘసభ్యుల నిర్ణయమైనపంటలను సర్కారువారికమ్మి [illegible] వేయు పట్టే అధికా

[illegible]

స్థానికవార్తలు

సాంవత్సరిక ప్రదర్శనము

తోటపని కోళ్ల పెంపుట

తోటపని, కోళ్లపెంపుట మీదివిషయముల [illegible] జరుపబడును.

బాలికోన్నత పాఠశాల

[illegible] బాలికోన్నత పాఠశాలను [illegible] మహిళా విశ్వవిద్యాలయమునకు చేర్చినారు. [illegible] తెలుగు [illegible] విశ్వవిద్యాలయము [illegible]

ఖజానా [illegible]

[illegible]

మహాత్మా [illegible]

[illegible] తెలియుచున్నది.

దేవాలయప్రవేశము

[illegible] కలిగెను. [illegible]

భారతీయ కళాపరిశ్రమ ప్రదర్శనము

[illegible] తెలియుచున్నది.

అదిహిందువులకు దేవాలయములోనికి రావచ్చుననుట

[illegible] దేవాలయ [illegible] దేవాలయములో ప్రవేశించి [illegible]

ఉద్యోగస్థానముల మార్పు

ఇంతవరకు [illegible] విశ్వవిద్యాలయము [illegible] మార్చబడినవి.

జాబులు

వితంతు వివాహము

సికింద్రాబాదునందలి, వితంతువివాహమునకు అనుకూల ప్రతికూలములైనట్టి వైశ్యసంఘముల వాదప్రతివాదములు గల కరపత్రములు, మాస్నేహితులొకరు యొందజేయగా, జూచితి వి. కరపత్రములన్నియును, వాద ప్రతివాదములతోను, మాన ము ప్రతిదూషణతోను నిండియున్నవి. వితంతు వివాహమున కనుకూలురైయున్న వైశ్యయువకుల నేము అభినందించుచున్నాము సంఘమెంతప్రతికూలించినను, ఎన్నికష్టములు సంభవించినను, సంఘమునందు వారొక నూతనమార్గమును నిర్మాణము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము. [illegible] నేటి యొక చిన్న హితోపదేశము గావించిన, శేషవిషయము భావించిన నమ్ముచున్నాము. కరపత్రములన్నియు రెండు పక్షములవారు కరికొకరు గుర్తించు తిట్లులతో నిండియున్నవి. సంస్కరణ ప్రతికూలురైనవారు నూతన వాక్యములు ప్రకటించినంతమాత్రమున, సంస్కర్తలు, తొందరపడి వారిని తిరిగి దూషించుట, సరియైనమార్గము గాదని నా యభిప్రాయమైయున్నది. సంస్కరణకు ప్రతికూలురైన, వారెంతదూషించినను, తుదకు పశుబల ముపయోగించినను, శాంతముతో సహించి, అట్టివారిని సంస్కారదృష్టితో నిలకించుట వలన, ధైర్యముతో తనకార్యమును సాగించిన ప్రజాభిప్రాయమును పెంపొందించువారలేగాక, నైరులయగూడా తమ అభిప్రాయములలోకి మార్పుకొనజాలుదురు. సికింద్రాబాదు యందలి సంఘ సంస్కర్తలు, తమ మార్గమును మార్చుకొందురని నమ్ముచున్నాను.

ఇట్లు
ఒక సికింద్రాబాదనివాసి

రావు ప. లక్ష్మణరావుగారికి ఒకిణకంగ లేఖ

అయ్యా.

[illegible] నాను [illegible] మూంచిగవాలలోకి వెళ్లి [illegible] సిలప్పు [illegible] గావి, [illegible] శపథమునసాను పోవుట „హరామ్ [illegible]. కొన్నరతా మెం మను [illegible] సరియైన „సంర్ఘూయిషీ" యియ్యగలరు.

ఇట్లు
నంబర్ ౨౯.

మహారాజశ్రీ గోలకొండపత్రికాధిపతిగారికి

విజ్ఞప్తి

మ॥ రా॥ శేషాద్రిరమణకవులు శతావధానులు
[illegible] యిదివరకు పత్రికాముఖముగా యిచ్చినది
అంబాయపేట తాలూకా సహ జల్లా అత్రాపుబల్లా సరప్పుఖాను ముబారకు [illegible] దోనిపాముల గ్రామము దారి రావటంకు హైదరాబాదు నల్లగొండ మోటారు దారిలో చవుటుప్పల వద్దినుంచి నారాయణపురం నమస్తే మోటారులోవచ్చి అచ్చటనుంచి బండిదారి ఘట్టు పుప్పల తెరటిపల్లి మార్గముగా దోనిపాములకు రావచ్చును. ఇచ్చటికి చండూరు ౭ మైళ్లదూరంలో నున్నది. పత్రిగ్రామంలో పాఠశాల యున్నది [illegible] ( ) పట్నప్రాసేవున్నవి.

తోటపల్లయ్య చండూరు [illegible] సంఘ అధ్యక్షుడు

హరిజనులకు గుడితలుపు తెరిచిరి

తేవామహారాజుగారి ఔదార్యము

జబల్పూరు అక్టోబరు ౭:—

తేవాసంస్థానమందు సాట్నా దేవాలయము లన్నియు హరిజనులకు రానిచ్చుటకు తెరువబడిన నని సాట్నానుండి ఒకవార్త వచ్చినది. గతకొనివారమున తేవా ప్రభుత్వమునకు గ్రీష్మస్థానమైన గోవింద్ ఘుర్‌లో తేవామహారాజుగారి ప్రమోః అ [illegible] ప్రదర్శింపనిద్ [illegible] తెల్పుచున్నవి.

శాసనసభ

౧౫ ఆజరునాడు మన శాసనసభ జరుగునని యిదివరలో యితర పత్రికలలో వ్రాసియుండిరి. అది అబద్ధము. ౧౫ ఆజరునాడు వితంతూద్వాహ శాసన విషయమై సెలెక్టు కమిటీలో మరల చర్చించుటకై యేర్పాటు చేసియున్నారు.

రావు రంభా కేసు

ఈకేసులో విజయసింగు పక్షమున బొంబాయి వకీలుగారగు జయకరుగారు నేడువచ్చివాదించిరి. ౩ గంటలు వాదించిరి. తుదకు ప్రతిపక్షుల వాదముకూడ వినకయే జాబెవాలుకూమతు కమిటీవారు జయకరు పక్షమున తీర్పుజాసీని వ్రాసివేసిరి. జయకరుగారికి అలీష్వేలు రావు. ఉర్దూ యొకటియైనను రాదు. నేడు ప్రొద్దున పదిగంటలలోగానే వారు గెం [illegible]పోసి మనహైకోర్టునకు తీసికొనివచ్చిరి. యిదివరలో అల్లాడి కృష్ణస్వామి (మద్రాసు) వకీలుగారికి సనదిచ్చియుండిరి. వారికిని ఉర్దూభాషయంటే యేమో తెలియదు. కావున మనకు రెండు „నజీర్లు" లభించినవి. ఉర్దూ రానివాండ్లకు సనదు దొరకుననియు, కచ్చేరిలో ఇంగ్లీషులోనే వాదించవచ్చుననియు,

జయకరుగారు ౨౯ అక్టోబరునాడు యింగ్లాండుకు రౌండుటేబిల్ కాన్ఫరెన్సుకు వెళ్లుచున్నారు.

బాలికల ఉన్నతి పాఠశాల

ఆంధ్రభాషా ప్రవీణ, విద్వాన్ అల్లూరి వేంకట సీతమ్మగారు (కృష్ణాజిల్లా) హైపాఠశాలను గురించి యాకింది అభిప్రాయమును వ్రాసిరి: —

„౧౨-౧౦-౧౯౩౦ తేదిని వక్కడి హైదరాబాదు నందలి బాలికోన్నత పాఠశాలను సందర్శించు భాగ్యము వచ్చినది. ఇది నైజాము సర్కారు యొక్క సహాయమును బొందలేకయే కమిటీవారిచే తెనుగు భాషయం దున్నతవిద్య నేర్పునిధము శ్లాఘనీయము, ఇది కార్వే పండితునిచే స్థాపించబడు పునహ విశ్వవిద్యాలయమునకు [illegible] యుండెనని వినుట వలనను ముదావహముగా నున్నది. ఇందలి బాలికలు మిగుల నుత్సాహవంతులుగ నుండుట సర్వ విషయము. తెనుగు రాష్ట్రమందు నాంధ్ర యూనివర్సిటీ నెలకొల్పుటకు నట్టి యుదార సాహసముల జూపు స్వభావులలో నున్నత విద్య గఱప నున్నారు. [illegible] రాజధానియం దట్టి పాఠశాల వృద్ధిగను. ఆంధ్రుల కీర్తి శిరోభూషణము, ఆంధ్రయూనివర్సిటీ [illegible] తమ యూనివర్సిటీలో నిట్టి పాఠశాలల నిర్మింతురు గాక! ఇందలి యుపాధ్యాయ వర్గము స్వార్థరహితులై స్త్రీ విద్యాభివృద్ధికే పాటుపడుట మిగుల ప్రశంసనీయము."

ప్రకటన

మింజానిబ్ నాజిం ఆబ్కారి

ముల్కి సర్కార్ ఆలీ.

మద్రాసు సిస్టము రీతిగా నంబరులేకుండా చెట్లు గీయుటలో ముఖ్బరీచేయువిషయమున,

ఇందువలన తెలియజేయుట యేమనగా క్రింద యుదహరింపబడిన అబ్కారీశాఖ సరిహద్దులకు చెందిన బల్దా, సికింద్రాబాదు, మెదకుజిల్లా అత్రాపుబల్దా, మహబూబునగరు, భువనగిరి తాలూకా వ పట్టిబీపేట, రాజంపేట, వ మాలత్తముద నిజామాబాదు జిల్లాలోని కామారెడ్డి వ ఎల్లారెడ్డి తాలూకాలు. మద్రాసు పద్ధతిరీతిగా ఏర్పాటుచేయబడినది.

కావున యేగ్రామాదులు మద్రాసు పద్ధతి ప్రకారము ఏర్పాటుచేయబడుచున్నవో అట్టి గ్రామాదులయందు నంబరులేకుండా చెట్లు గీయబడు విషయములో ఎవరైన ముఖ్బరీ చేయదలచిన, ముఖ్బరుకు తావాన్ (జుర్మానా) యొక్క నిస్ఫు హిస్సా (సగభాగము) (దానిపరిమితి రు ౧౦౦ లుండవలెను) ఇనాముగా యివ్వబడును. ముఖ్బరు గ్రామముయొక్క పేరును, గస్తీ వివరమును లేక సర్వేనెంబరును వ్రాతిమూలకముగా ఈ మహకమాయొక్క మొహతమీంలేక నిజామతుకు టప్పా ద్వారా తెలుపవలెను.

ఇత్తిల్లాలో చెట్లగీత యెన్నిదినముల నుండి జరుగుచున్నదియు ఒకవేళ నిలచిపోయిన యెడల యెంతకాలము జరిగినదియు, తెలుపుట అవసరమై యుండును. ముఖ్బరు యొక్క పేరు ఎవరికిని తెలుపక గుప్తముగా వుంచబడును-

వ॥ ౨౦-౨ తే॥ ఆజరు)
౧౩౩౯ ఫసలీ)

సంతకం
మదద్గార్ నాజింగారు

అన్నిరకములయంత్రసామగ్రులు

బెల్టులు, చముదులు, మోకులు, యినుపసామాను, గొట్టముల బందులు, మొదలగునవియు

మరియు

పాతయంత్రములు

నూనె యంత్రము, జిన్నింగు యంత్రము, ముద్రణయంత్రము, మంచుగడ్డచేయు యంత్రము, యింజనులు, బాయిలర్లు, మొదలగునవి.

మాధరల జాబితాకు అడుగుడు:—

The Industrial Engineering co,
pydhowni,Tram JunctionBombay No.3

మొగలాయి కథలు

పరలోక ప్రయాణము

ఒక కాలములో పురు అను రాజు హిందూస్థాన మేలుచుండెను, అతడు నానా దేశాలు గెలచి చక్రవర్తి యయ్యెను. ఆయనవద్ద చాలహుష్యారు చాలాకీ మంత్రి యుండెను. ఈయనశక్తి సామర్థ్యాలు అపారం. అందుచేత రాజ్యం బాగా నడిచింది. ఈ మంత్రి బ్రాహ్మణులను గురించి ఇట్లా ఆలోచించాడు. వీండ్లనోటు రాముణ్ణి అని తిండి పోరులో వీరిదే గెలుపు. మాటల ఆర్భాటము యెక్కువ. వీండ్లతో యేమిన్ని లాభము లేదుకదా పైగా నష్టము చాలవున్నది. ఎట్లైన వీండ్లపొగరు అణచాల. ఇట్లాలోచించి క్రమేణ వారి ప్రాబల్యము ఆస్థానములో తగ్గించినాడు. బ్రాహ్మణులకు సంతర్పణలు, దక్షిణలు, పూజా పురస్కారాలు అన్ని తగ్గిపోయెను. అప్పుడు బ్రాహ్మణులు ఒక రహస్య సభచేసి ఒక వుపాయం పన్నినారు: పురుచక్రవర్తి తండ్రి చనిపోయిన వాడు తన కొడుకగు రాజుకేర యీలాగా ఒక జాబు వ్రాసినాడని వారే వ్రాసిరి. "ప్రియమైన కొడుకా! నేను పరలోకములో సౌఖ్యముగా వున్నాను, ఇక్కడ నా రాజ్యము బాగా సాగుతూ వున్నది. కాని నీ మంత్రివంటివాడు నా కిక్కడ లేనందువల్ల నాకు చాలా యిబ్బందిగ వున్నది, కాన అతనిని నావద్దకి పంపేది" ఈ ప్రకారంగా వ్రాసి రాజుగారి ముద్ర దానిపైన వేసి రాజు అంతఃపురములోవుండే నౌకర్లను లోబరచుకొని రాజుపడకమీద అపుత్తరం పెట్టించినారు. రాజు నిద్రలేచి జాబు చూచినాడు. వెంటనే మంత్రిని పిలిపించి జాబు చూపించి శీఘ్రముగా పరలోక ప్రయాణానికి సిద్ధముకమ్మని ఆజ్ఞాపించినాడు. ఇదంతా బ్రాహ్మణుల చమత్కారమే అని మంత్రి గ్రహించాడు. అయినా యిప్పుడేమైన భయము యిష్టము చూపిస్తే నా పని చెడుతుంది అని మనస్సులో నిశ్చయించుకొని యిట్లా మనవి చేసినాడు.

"చిత్తము నేనుకూడా పోవాలె అని చాలా దినాలనుండి ఆలోచిస్తుంటిని ఒక గ్రామమునుండి మరొకగ్రామానికి పోవాలె అంటే తయ్యారి చాలా కావల్సి యుంటుంది. పరలోక ప్రయాణానికి నేను సిద్ధమయ్యేదానికి ౬౦ దినాలు సెలవియ్యాలె. బ్రాహ్మణులకు దానధర్మములు చెయ్యాలె గోదానాలు చేస్తేనాని నేను వైతరణేనది దాటజాలను. మరియు నే నెవ్వరికైన అపకారము చేసివుంటే వారిని సంతృప్తి పరచాలె. మరిన్ని కొన్ని వ్రతాలు బ్రాహ్మణులచేత చేయించి పుణ్యలోకము పోయేదానికి సనదు పొందాలె" అని మేమే మనవి చేసుకున్నాడు. ఇవన్నీ సబబుగానే వున్నవికదా అని రాజు మంజూరుచేసినాడు ఈ దినాల గడవులో మంత్రి ఒక చోట కట్టెలరాసి పుత్తాకారముగా సిద్ధముచేసి దాని క్రిందినుండి తన మందిరములోనికి సొరంగము త్రవ్వించినాడు. నెల గడువైన వెంటనే మంత్రి బ్రాహ్మణులయెదుట కట్టెల చితిలో ప్రవేశించినాడు. బ్రాహ్మణులంతా సంతోషములో నిప్పంటించినారు. కట్టెలు కాలినవి. మంత్రి చచ్చినాడు పీడ వదలిందని అనుకున్నారు బ్రాహ్మణులు. కాని మంత్రి కట్టెల సందులోనుండి సురంగములోపడి చక్కా తనయిల్లు చేరుకున్నాడు ఇట్లు నాలుగు నెలలు దాగినాడు తనయింట్లో ఇక్కడ బ్రాహ్మణులు రాజుగారిని కీలుబొమ్మవలె తిప్పుతూ దిన మూ గ్రహశాంతియనీ, రుద్రాభిషేకాలనీ, యజ్ఞయాగాలని, వ్రతాలని, నిత్యనైమిత్తిక కర్మలని మాటకు తప్పు, మాటకు నక్షత్రాలు వక్రించినవి మాటకుశాంతి, శాంతికి సువర్ణదక్షిణ, సత్తుకబంటి భోజనము, దంపతీపూజ అని యీ ప్రకారముగా రాజుని మూర్ఖునిజేసి ఖజానా లూటీచేయించినారు.

నాలుగు నెలలైన తర్వాత మంత్రి ఒకనాడు తెల్లవారేవరకు ఒకవుత్తరము పట్టుకొని రాజుగారి యెదుట ప్రత్యక్షమైనాడు. ఆ మంత్రి రూపాన్ని, కద్వాదశోర్ధ్వపుండ్రాలనీ. (మంత్రి వైష్ణవుడని చెప్ప మరచినాను. క్షమించండి) ఆ పట్టు పీతాంబరాన్ని చూచి రాజు దద్దరిల్లి మెట్లోయొక్క రీతి తెప్పరిల్లి తిన్నగా చేతులుజోడించుకొని "మహాత్మా! యెట్లు దయచేస్తిరి" అని ప్రార్థించాడు. మంత్రిగారు పరలోకవార్తల చెలిపినాడు. ఆలోకములో రాజుగారి తండ్రి క్షేమంగా ఉన్నాడుకాని ఈ జాబుమాత్రం చూడండి అంతా తెలుస్తుంది అని జాబిచ్చినాడు. రాజుగడగడవణకే చేతులతో జాబు అందికొని కండ్లకద్దుకొని దానిలో యీప్రకారం చదివినాడు.

"నాయిష్టుల కుమారుడా! నామాట జవదాటకుండా నీ మంత్రిని పంపినందులకు నీ పితృవాక్యపరిపాలనకు మెచ్చితిని, నీకు శీఘ్రముగా నాదర్శనము గలిగెట్లు ఆశీర్వాదముచేస్తూ నా కోరిక యింకొకటి వున్నది. దాన్ని నెరవేర్చవలెనని కోరుతూవున్నాను. ఈ మంత్రిని నీవేయుంచుకునేది. చప్పేనటకు అతన్ని వదల కూడదు. మరయుసీఆస్థానములోవుండే బ్రాహ్మణులకు శాస్త్రాలు మంత్రాలు సరిగా రానందున నీ ఖుద నాఅంతే ఉన్నదనది వారిని వెంటనే నావద్దకి నంపితే వారికి నూదేశపు మంత్రాలు శాస్త్రాలు నేర్పించి యీ మంత్రిని పంపినట్లే నాలుగు నెలలలోగా నేవారిని నీవద్దకి పంపుతాను."

రాజు జాబున చదివినాడు. తక్షణమే బ్రాహ్మణులను పట్టి తెప్పించినాడు. చితి సిద్ధముచేయించినాడు. బ్రాహ్మణులు కాళ్లబట్టుకొనినను వదలకుండ అందరిని కాల్పించినాడు. మంత్రికి యధాప్రకారము పదవి యిచ్చినాడు.

(నోటు:—ఇది కేవలము కల్పితముకాదు. ఎలియట్ హిస్టరీ ఆఫ్ ఇండియా రెండవ వాల్యూము పేజీలు౧౫౭ - ౧౫౯ చూడుడు. జామియల్ హికాయత్ అను పార్సీ చరిత్ర గ్రంథములో క్రీ. శ. ౧౨౧౧ లో వ్రాయబడినది.)

హరిజనులు బ్రాహ్మణులు కలిసి భుజించుట

నెల్లూరులో అక్టోబరు ౨ వ తేది విశ్వజనీన భోజనమొకటి జరిగినది. బ్రాహ్మణులు, రెడ్లు, నాయుడులు పాకీవాండ్లు, మహమ్మదీయులు, హరిజనులు అందరును కలిసి భుజించిరి. వచ్చిన రెండువందల మందిలో ౫౦ మంది హరిజనులు.

మునుపటి టర్కీ సుల్తానుగారి భావమరిది

అహమ్మద్ ఉదిన్ బేక అఫిండీగారు ఈ నెల ౯ వ గుబ్బగాలో ఖాదాబుండనవాక్యవస్త ఉండి, శుక్రవారపు ప్రార్థనానంతరము తన చరిత్రను సంగ్రహముగా ఇంగ్లీషులోను టర్కీ భాషలోను చెప్పెను.

"నేను టర్కీ సుల్తానగు హెచ్. యమ్. అబ్దుల్ హమీద్ ఖాన్‌గారి భార్య చెల్లెలి భర్తను. నేను మహా సంగ్రామ సమయమున టర్కీ సేనలకు నాయకుడనుగా నుంటిని. ఇప్పుడు నేను హాలాహీనస్థితిలో ప్రయాణము చేయుచున్నాను. ఈలోపల నేను వ్యాపారముచేసితిని గాని లాభము లేక పోయెను. కొదువపెట్టిన మునుపటి సుల్తాను భార్యగారి ౬౦ వేల పౌనులను సంపాదింపవలయునని నాకోరిక." అని అతడు చెప్పెను.

కృతజ్ఞత

టిలిసురయొక్క కుక్క, తనకుక్క నీటనది లో ఒక మొసలిని చంపుటకై పోయి తిరిగివచ్చునప్పుడు చిక్కుపడగా, వెంటనే నీటిలోదుమికి దానిని రక్షించెను.

ఆయినను ఒకగాజుపెంకు తగిలి తన నేతును గోట్ల మొకలై తెగి నెత్తురు కారసాగెను. వెంటనే సహాయవచ్చిన కుక్క అరచి దగ్గరనున్న పడవనాని కొరకు సహాయమునకు రప్పించెను. నాయకుడు దుర్యాకును వైద్యశాలకు తీసికొనిపోగా అచ్చట ప్రథమచికిత్సచేసిరి. లేనిచో నెత్తురు కారిపోవుట వలను దుర్యాకు చచ్చి యుండెడివాడు.

ఆయుర్వేద పాఠశాల

ఆంధ్రమహాజన సభ దేవరకొండయందు రెండవ తూరి గావించిన తీర్మానము ననుసరించి, హకీమ్ వైద్యభూషణదావత్ జనార్దన స్వామిగారు ఆంధ్రజన కేంద్రసంఘము అనుగ్రహమువలన ఆయుర్వేద పాఠశాలను ఒకదానిని, హైదరాబాదులో ధర్మబోధక సమాజభవనమునందు స్థాపించారు విద్యార్థులకు ధర్మముగా హిందీలోను తెనుగులోను ఆయుర్వేదము నేర్పుటకు తగిన యేర్పాటులిచట చేయబడినవి.

సంస్కృతాంధ్రములయందు మంచి ప్రవేశముగల్గి ఆయుర్వేదముకూడ చక్కగా నేర్చిన ముదిగొండబుచ్చయ్య శాస్త్రిగారు అధ్యాపకులుగా పనిచేయుటకు ఒప్పుకొనినారు.

ఈ మండలి తరఫున, ప్రొఫెసర్ బాల్గోవిందుగారి కాసర్ ఘాటులో శ్రీ ధన్వంతర్యాయుర్వేద విద్యాలయమను పేర అటువంటి పాఠశాలను మరియొకదానిని నవంబరు ప్రారంభమునకు పూనకొనినారు.

నిషేధింపబడిన గ్రంథములు

క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడులో సెక్షను ౯౯-ఏ యిచ్చియుండు అధికారమును ఒట్టి హైదరాబాదు రాజ్యమందు అడ్మినిష్ట్రేషన్ ఏరియాలనబడు స్థానములకు సదరు సెక్షను అనువర్తింపచేయుటచే "హమారాహాలత్" "ఖూష్ నాసిబ్ కెలా అద్మీ" అను పేర్లతో లాహోరులో లజపతిరాయ్ పృథ్వీరాజ్ షా నిగారిచే ప్రకటింపబడిన రెండు పుస్తకములను రెసిడెంటుగారు చక్రవర్తిగారికి స్వాధీనపరచినారు. అప్పుస్తకములలోనుండు విషయమును ప్రకటించినట్లైన యిండియన్ పినల్ కోడు సెక్షన్ ౧౨౪-ఏ క్రింద శిక్ష విధింపబడును.

1341-42 ఫసలీ సంవత్సరమునందు మః ఘః నిజాముగారి రాజ్యములలో జొన్నపైరు ఎట్లున్నదియు తెలుపు ఉజ్జాయింపు.

1930-31 తో అంత్యమగు సుమారు 5 సంవత్సరములలో సంస్థానములో జొన్నలు సేద్యము క్రిందికి వచ్చిన విస్తీర్ణములో సరాసరి 28-10 ఉండును.

ఇది మొదటి ఉజ్జాయింపు. ఇందులో ఖరీఫు జొన్నపైరు చేయబడు వైశాల్యమును గురించి మాత్రమే తెలుపబడినది. అందులోను తాలూకా ఉద్యోగస్థుల నివేదికలపై ఆధారపడి యున్నది.

ఇంతవరకు పంపించిన లెక్కలవలన జరుగుచుండే సంవత్సరములో జొన్నపైరగు భూమి పోయిన సంవత్సరమందు కంటె 128311 ఎకరములు తగ్గినందువలన 27 13 984 ఎకరములు మాత్రమే యున్నదని తెలియుచున్నది. కొన్ని చోట్ల వర్షములు సరిగా కురియక పైరువేయుకాలము మించిపోవుటయు, మరికొన్నిచోట్ల ఎడతెగని ఘోరవర్షమువలన చేయవలసిన పనులు ఆగిపోవుటయు యీ తగ్గుటకు కారణములు. కొన్ని చోట్లలో యింకను విత్తుచుండుటవలన లెక్కలు పూర్తిగా రాలేదు. ఈసారి ఉజ్జాయింపు తయారగునంతవరకుకూడ లెక్కలు వచ్చుచునే యుండగలవు.

విత్తులు పూర్తియయిన ప్రదేశములలో పైరు చక్కగా మొలకలెత్తియున్నది. కలుపు చక్కగా తీయుచున్నారు.

మహా ఘనతవహించిన వ్యవసాయ శాఖ
యొక్క
వ్యవసాయ ప్రదర్శనము

హిమాయత్ సాగరు దగ్గరనున్న ముఖ్యవ్యవసాయస్థానమునందు ౨౧ అక్టోబరు ౧౯౩౨ (౧౬ ఆజూరు ౧౩౪౨) ఫ. శుక్రవారము ఉదయము ౭ గంటలనుండి ౧౨ గంటలవరకు మధ్యాహ్నము ౨ నుండి ౬ వరకు జరుగును.

అభివృద్ధికరమైన వ్యవసాయ పరికరములు మొసనరీ, నీళ్లపంపులు, యంత్రములు చూపును, సరినట్టి పనిముట్లు, సైలో (ఎరువు) చేయుపద్ధతి, మొక్కల ఉత్పత్తి, అభివృద్ధి ఉద్యానకృషి (తోటపంటలు), పైరులయొక్క తెగుళ్లు(పురుగులు) వాని నాశనపద్ధతి, కుక్కుటపాలనము, పశుగణము మున్నగునవి ప్రదర్శింపబడును.

జనులు దయచేయ ప్రార్థితులు.

విశ్వజనీనమైన విందు

సికిందరాబాదులోని యంగ్ మెన్స్ ఇమ్ప్రూవ్ మెంట్ సొసైటీవారి యాజమాన్యమున, అక్టోబరు ౨వ తేదినాడు సికిందరాబాదులో వెస్టు పరేడ్ హెల్తు క్యాంపు నెం. ౩. ౧౫౯ గల గుడిసెలో అనేక కులములవారు అల్పాహారపు విందుగుడిచిరి.

ఒక వందమంది అతిథులువచ్చియుండిరి. వారిలో క్రిశ్చియన్లు, మహమ్మదీయులు, హిందువులుకూడా ఉండిరి. పార్శీలను కొందఱనిపిలిచిరికాని వారురాలేదు. ౫౦ మంది హరిజనులను పిలిచిరి. వారిలో ౩౦ మంది వచ్చిరి. సరిగా ౫-౩౦ గంటలకు కిష్టమాచారిగారును వారి సహాయులును తేనీరుగాని ప్రశస్త్యముతో ప్రభను తృప్తిపరచిరి. తరువాత హరిజనులు అందరికి అల్పాహారములు వడ్డించిరి. తర్వాత అందరికిని పాన్సుపారి పంచిపెట్టి జాతీయ గీతమును పాడి ౭ గంటలకు ఆందరును వెళ్లిపోయిరి.

ప్రయాణము

పరిశ్రమ వాణిజ్యశాఖకు డైరెక్టరు జనరలు అగు బి. ఏ. కాలిన్సు దొరగారు అక్టోబరు ౪ వ తేదినాడు సిమ్లాకు పోయినారు.

విరాళము

దోమకొండ సంస్థానపు రాజా సోమేశ్వర్ రావు బహద్దూర్ గారు హైదరాబాదు రెడ్డిహాస్టలులోని యంగు మెన్సు రెడ్డి అసోసియేషనుకు ౧౦౦ రూపాయలు విరాళమిచ్చినారు.

ఉద్యోగము

లెజిస్లేటివు కౌన్సిలులో అసిస్టెంటు సెక్రెటరీగానున్న జుడీషియల్ కమిటీకి రిజిష్ట్రారుగానున్న పనిచేయుచుండిన మిర్జామహమ్మదు రాబ్ అలీ, బి. ఏ. యల్. యల్. బి. గారు ఎక్కువజీతముతో అండర్ సెక్రెటరీగా నియమింపబడినారు.

ది సెంట్రల్ బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, లిమిటెడు

మూలధనము	రూ 3,3౬,00,000
వసూలయిన	౧,౬౮,00,౨00
రిజర్వు,	౭0,00,000

భీమా పద్ధతి

సెంట్రల్ బ్యాంకు సేవింగ్సు బ్యాంకులో డబ్బు దాచిపెట్టుకొనువారి ఉపయోగార్థమై మేము నెలకు రూ ౧-0-0 రూ ౨-0-0 అంతేసగు మొత్తపు ప్రిమియములతో రూ ౫00లు, రూ ౧000లు [illegible] వగల పాలసీలను క్రమముగా యివ్వగలము.

చెక్కులద్వారా సేవింగ్సు బ్యాంకులెక్కలనుండి తీసికొన బడుట

మా కస్టమర్లయొక్క అనుకూలమునకై క్రొత్త సేవింగ్సు బ్యాంకును ప్రవేశపెట్టినాము అందుం డబ్బును చెక్కులద్వారా తీసికొనవచ్చును.

వివరములకు ది సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఆఫ్ యిండియా కు వ్రాయుడు.

పీరోడు, హైదరాబాదు (దక్కన్) జేమ్సుస్ట్రీటు, సికిందరాబాదు (దక్కన్)

ది స్టార్ ఆఫ్ ఇండియా

ఐ అండు జి అష్యూరెన్సు కంపెని లిమిటెడ్ మదరాసు

ప్రస్తుతపు అవసరములను గుర్తించి ప్రావీణ్యముగల అక్చుయరి మ. రా. రా. శ్రీ. కె. బి. మాధవ. [illegible] ఎ. ఐ. ఎ. గారు రొసంగిన అభిప్రాయము.

"బాహుళ్యమగు కన్షక సముదాయములకును మధ్య తరగతి జనులకును ఇన్షూరెన్సు [illegible] సహాయము గలుగ [illegible] ఇన్షూరెన్సును గురించియు మరణ [illegible] మొదలగు [illegible] గురించియు బోధపరచవలసిన [illegible] అసన్నమైయు [illegible] శాస్త్రీయమగు [illegible] పద్ధతులతో విరివియగు ఇండస్ట్రియల్ [illegible] అవసరముకన్నది"

స్టార్ పాలసియే యిూ అవుసరములను పూర్తిజేయుచున్నది

[illegible] శాస్త్రీయము [illegible] పనిచేయు చౌకపాటు ఇన్షూరెన్సు కంపెనీలు అసంఖ్యాకము [illegible] ప్రజల [illegible] యుచున్నవి [illegible] (అక్చుయరి) యొక్క సహా [illegible] ప్రజలకు అవుసరమైయున్నది.

[illegible] సెక్యూరిటీలు 1,00,000, [illegible] ఆదాయము 1,50,000

[illegible] లాభదాయకములు

వివరములకు. చీఫ్ సెక్రటరి హనుమకొండ వారి ఆఫీసుకు వ్రాయుడు.

ఆంధ్రబ్యాంకు లిమిటెడ్

హైదరాబాదు దక్కన్

వడ్డీల వివరము

[illegible] బ్యాంకు ఎక్కౌంట్లు	½%
[illegible] బ్యాంకు ఎక్కౌంట్లు	4 %
[illegible] కర్రెంటుఎక్కౌంట్లు (జనవరినుండి జూన్‌వఱకు)	½%
[illegible] ఎక్కౌంట్లు (జూలైనుండి డిసెంబరువఱకు)	½%

ఒక్కరి పేరనే హాలీలోను కల్దారులోను తెరువ వచ్చును.

[illegible] తీసుకొన బడును

[illegible] వములు, బ్యాంకునందు తెలుసుకొన వచ్చును

[illegible] ఉదయం 9 గంటలనుండి తెరచి యుండును

శ్రీ ఎం. ఏ. నర్స్. ఎ. ఐ. బి. } ఎస్ ఎమ్ విజయరం

సెక్రటరి ఏజంటు

డాక్టర్ మూర్తి'స

అమిత రసు కాను "జీవసుధ" అనుభవమే కారణము [illegible]

శుక్లనష్టము ప్రమేహము (గనేరియా) బహుమూత్రము క్షయ మలేరియ మొదలగు మహారోగములచేగాని రక్తము పల్చబడి కండవృద్ధి, ధాతుపుష్టి తగ్గినను దేహమనోబలములు నిరసించినను దాంపత్య సుఖానుభవ శక్తి లేకపోయినను, అట్టివారికి అత్యద్భుతమగు బలమునొసగు రాజౌషధము "డాక్టర్ మూర్తి, స్ జీవసుధయే" దీని న సేవలు పరిశంసించియున్నారు. జీవితాశ విరాశచేసియుండు స్త్రీబాల వయోవృద్ధులు మా జీవసుధను సేవించి జీవశక్తులను పొందియున్నారు. వెల ౧ పౌను రు ౪-0-0

ప్రసాదిక

(స్త్రీలపాలిటి కల్పతరువు)

ఋతుశూలలు, ఋతుబద్ధము, ఎసుపు, కుసుమవ్యాధులు మాను రక్తముశుద్ధిచేసి గర్భాశయమును చక్కపర్చి గర్భధారణ యోగ్యమగును. ఆసేవలువాడి సౌఖ్యమును పొందిరి.

వెల పౌను రు ౪-0-0 ౦౪ పౌను రు ౨-౪-0

మహాభృంగామలక తైలము

మెదడును చల్లపరచి శిరోవాతములను పోగొట్టును. సీసా రు ౧-0-0 మా దీర్ఘ రసాయనం:— సర్వ [illegible] త్వనివారిణి. వెల సీసా రు ౧-0-0 అర్శమొలారిష్టం:— అన్నివిధములైన అర్శమొలలు గ్యారంటిగా హరించును వెల ౦౪ పౌను రు ౨-0-0

గనేరియా స్త్రీల కుసుమ బహుమూత్ర అశ్మరి క్షయ అరిశమొల శుక్లనష్టము శూలగలవారికి గ్యారంటు ఔషధము లియ్యబడును. ఒకసారి వాడిన తెలియును.

డాక్టరు కృష్ణమూర్తి శ్రీకృష్ణకుటీరము (హనుమకొండ) పోల్ యెజంట్సుభవాని కంపెని నల్లగొండ (నిజాం)

సమస్తమయిన సంస్కృతాంధ్ర గ్రంథములు ఔషధములు సామానులను మాకువ్రాసిన బడయుగలరు మా ప్రాక్టీసు కేటలాగు కోరినవారికి ఉచితము గపంపబడును.

రాజమార్గము

ఆరోగ్యభాగ్యఐశ్వర్యములకు

ఆతంకనిగ్రహ మాత్రలు

దేహమునకు, [illegible] రక్తమును వర్ధింపజేయును. అజీర్ణవ్యాధిని హరించును. స్నాయువు దౌర్బల్యమును మెదో వ్యాధిని [illegible] చేయును.

[illegible] మాత్రలుగల డబ్బీ ఒకి వెల ౧ 0-0

ఇతర విశేషములకుగాను మాచే ఉచితముగనే సంపబడును.

కామశాస్త్రము

కొఱకు నేడే వ్రాయుడు

చిరునామా —

ఆతంకనిగ్రహఫార్మసి,

26 బ్రాడ్వే మద్రాసు

శ్రీకృష్ణాభవను హోటలు

అబిడ్సబిల్డింగు హైదరాబాదు

ఇచ్చట మంచిభోజనము పకాలమునకు లభించును ఇష్టమైన ఫలహారములు దొరకును ప్రయాణికులకు సౌకర్యములుగలవు స్టేషనరీ సామానులు మొదలైనవి ఇచ్చట లభించును కే. యస్ కృష్ణయ్య ప్రొప్రయిటర్

SreeKrishna Bhavan Hotel,

సన్ లైఫు అస్యూరెన్సు కంపెనీ ఆఫు కనడా

ప్రజా సేవయందలి సాహస కథనము

కనడాలో ౧౮౬౫ లో ఇన్కార్పొరేటు అయి ౧౮౭౧లో పని ప్రారంభించినది

౧౯౩౧ లోని అభివృద్ధి		౬౦ సంవత్సరముల అభివృద్ధి
అమలులోనుండు అస్యూరెన్సులు	... ...	రు. [illegible]
చెల్లింపవలసిన క్రొత్త అస్యూరెన్సులు	... ...	,, [illegible]
మొత్తము ఆదాయము	... ...	,, [illegible]
మొత్తము వ్యయము	... ...	,, [illegible]
పాలసీదార్లకు పేమెంటులాభములు (౧౯౩౧)	... ...	,, [illegible]
కంపెనీ ప్రారంభించినది మొదలు పాలసీదార్లకు పేమెంట్లు లాభములు	...	[illegible]
అధికము, సంభావ్యత, రిజర్వు	... ...	[illegible]
మొత్తము అప్పులు (చెల్లించిన కేపిటల్ స్టాకు కలసి)	... ...	[illegible]
అస్సెట్సు (౩౧ డిసెంబరు ౧౯౩౧)	... ...	[illegible]
సంపన్న	...	[illegible]
[illegible] లుకండియాలో రు. [illegible] మొత్తముచే రక్షింపబడినవారి కంత్యము నియ్యబడును	...	రూ [illegible] లో పాలిసీదార్లకు డివిడెంటుగా అలాటుచేయబడినవి.

[illegible] ఆఫీసులుగలవు.

అన్ని జిల్లాల్లలో సమర్థులగు ఏజంట్లు కావలయును

అన్ని వివరములకు:—

ఎ. కె. హరప్
చీఫు ఏజంటు 2095 న్యుబిక్ స్ట్రీటు సికింద్రాబాదు

CASTOPHENE REGD.

మలబద్ధము తొలగిపోవును, కడుపునొప్పి బలమొసంగుటకును దివ్యౌషధము

మలబద్ధము వలన ఆరోగ్యము చెడును. తలనొప్పి, బలహీనత, [illegible] మొదలగునవి కలిగించును. వీనిని పోగొట్టుటకు కాస్టొఫిన్ [illegible] వ్యక్తి విరేచనాకారియును [illegible] తొలగించును అన్ని బాధల తొలగించు అన్నకోశమును. [illegible] విషపదార్థములను దేహమునుండి తొలగించును.

కాస్టొఫిన్ [illegible] సులభముగను, [illegible] అభ్యాసము [illegible] [illegible] దొరకును. [illegible] గల [illegible] రూపాయి

కాస్టొఫిన్ మానుఫాక్చరింగ్ కంపెనీ (ఇండియా) పోస్టుబాక్సు నెం. ౮౮, కరాచీ

అన్నపూర్ణ కంపెనీ హైదరాబాద్ (దక్కన్)

Castophene Manufacturing Co. I
P.O. B No. 88 KARACI

ఆరు అణా సీసాలతోకూడ మూడు గడియారములు కూడా బహుమతులు రూ ౨-౧౫-౦కు మాత్రమే

మా ప్రసిద్ధమైన ఆటోమోతిద్రాను ఒకేసారి ౬ సీసాలు రూ 2-15-0 లకు కొనువారికి, (క్రింద చెప్పబడియుండు మూడు గడియారములు వచ్చును:—ఒక ప్రైవ్యేటుము డమ్మీ జేబుగడియారము, గట్టియంత్రము పనిగల్గి (5 సంవత్సరములు గ్యారంటీగా పనిచేయగల) ఒక [illegible] గడియారము బంగారుగిల్టువేసిన ఒక డమ్మీ చేతిగడియారము, 14 న క్యారట్టు రోల్డుబంగారపు పాళీగల్గిన ఒక ఫౌంటెన్ పేనా కున్న ఒక ఉంగరము ఇతరములైన చాలా, [illegible] 10 అణాలు

The America i Commercial Store Post Fox No. 12210 CALCUTTA

స్వదేశి స్టేషనరీ కావలయునా!

[illegible] స్వదేశీ కాగితములను స్టాక్ [illegible] చెప్పబడును, [illegible] సరఫరా చేయబడును. [illegible] జిల్లాలనుండి [illegible] ఇంగ్లీషులో వ్రాయవలెను

[illegible] (మాస్టరు [illegible]
గోలకొండ, హైదరాబాదు)

డోంగ్రేగారి బాలామృతము

ఉపయోగించుట వలన

బలహీనతను

పోగొట్టును

బిడ్డలను బలమునిచ్చి

సౌఖ్యము కలిగించును

ఒక బుడ్డి వెల ౧ రూపాయి

పోస్టు ఖర్చులు [illegible] అణాలు

[illegible] షాపులయందును దొరకును

K. T. DONGRE & Co.

GIRGAUM, BOMBAY

నకలు అమృతాంజనములను చూచి మోసపోకుడు!!!

ఆ సేతు

హిమాచల పర్యంతము

నలుబది సంవత్సరముల

విఖ్యాతిగాంచిన

నొప్పులకు నివారణకు

వజ్రాయుధము

AMRUTA[illegible]

హైదరాబాదు ఏజంట్లు:—

గోవర్ధనదాసు, గోపాలదాసు, వర్తకులు, ఇసామియా బజారు

REG No N 45

STAMP

[illegible] Hyderabad and K. Balakrish[illegible]